

УДК 611-051(477)(092)(045)

Іван Володимирович Шумада

13 серпня 2015 р. обірвалось життя видатного вченого ортопеда-травматолога, організатора охорони здоров'я, заслуженого лікаря України, Заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії в галузі науки і техніки України, доктора медичних наук, професора Шумади Івана Володимировича.

Народився Іван Володимирович у с. Кузьминчик Чемеровецького району Кам'янець-Подільської (нині Хмельницької) області в селянській родині. У 1938 р. після закінчення Гусятинської середньої школи І. В. Шумада поступив до Вінницького медичного інституту, але почалася Велика Вітчизняна війна і студент третього курсу добровольцем військовим фельдшером пішов на фронт. За мужність та хоробрість І. В. Шумада був нагороджений орденом Червоної Зірки. Після демобілізації в 1946 р. І. В. Шумада продовжив навчання на четвертому курсі Київського медінституту ім. О. О. Богомольця, який успішно закінчив у 1948 р. Досвід військового медика та бажання допомогти інвалідам війни стало поштовхом для вступу до клінічної ординатури Українського НДІ ортопедії та травматології, де І. В. Шумада вдосконалив знання та вміння з теорії і практики за фахом, оволодів методами консервативного та хірургічного лікування пацієнтів з ортопедичними та травматологічними захворюваннями, визначився з напрямком наукових досліджень

та захистив у 1956 р. кандидатську дисертацію на тему «Хірургічне лікування хворих на застарілі травматичні вивихи стегна». З 1954 по 1958 рр. він працює на посаді інспектора та завідувача сектору охорони здоров'я ЦК Компартії України.

У 1958 р. Шумаду І. В. призначено заступником міністра охорони здоров'я УРСР та членом колегії міністерства. До 1969 р. Іван Володимирович перебував на керівних посадах і проявив себе талановитим та принциповим організатором в галузі охорони здоров'я і медичної науки. У цей період за його ініціативою відкрито медичні інститути в Луганську та Тернополі, медичні факультети у Полтаві та при Запорізькому фармацевтичному інституті, який згодом реорганізовано в медичний інститут. Активна діяльність посадовця спрямовувалась на кваліфіковану підготовку медичних кадрів та розроблення і реалізацію заходів з підвищення якості медичної допомоги населенню.

Іван Володимирович успішно поєднував організаційну роботу з науковою і педагогічною діяльністю. У 1965 р. він отримав звання доцента, у 1970 успішно захистив докторську дисертацію, а в 1972 йому присвоєно вчене звання професора.

У 1969 р. Шумаду І. В. призначили директором Київського НДІ ортопедії. На посаді директора інституту та головного спеціаліста — ортопеда-травматолога МОЗ України — Іван Володимирович вирішив низку питань з оптимізації ліжкового фонду та системи послідовного лікування ортопедо-травматологічних хворих в Україні, організації в Києві Республіканського медичного центру лікування хворих на остеомієліт і відкриття в Київському НДІ ортопедії відділення на 40 ліжок та в областях України спеціалізованих відділень такого профілю. У 1984 р. за його ініціативою в інституті створено Республіканський науково-практичний і організаційно-методичний центр для надання спеціалізованої медичної допомоги хворим з ускладненою травмою хребта. За дорученням МОЗ України в 1988 р. він відкрив Республіканське науково-учбово-практичне об'єднання «Травматологія-ортопедія» (НУПО), яке пізніше реорганізували в асоціацію «Остеосинтез». Завдяки активній участі І. В. Шумади було збудовано

новий клінічний корпус інституту, відкрито структурні підрозділи — лабораторії біохімії, імунології, бактеріології та антибіотиків, відділи мікрохірургії, кістково-гнійної хірургії, реанімації і анестезіології. Протягом 19 років Іван Володимирович очолював Республіканську проблемну комісію МОЗ УРСР «Травматологія та ортопедія».

Серед головних напрямків наукових досліджень вченого були комплексні розробки та практичні рекомендації з дорожньо-транспортного, сільськогосподарського та інших видів травматизму, удосконалення поліклінічної допомоги, диспансеризації, лікувально-профілактичної допомоги інвалідам Великої Вітчизняної війни, розроблення нових методів профілактики та лікування ортопедо-травматологічних хворих. На посаді голови Республіканського наукового товариства ортопедів-травматологів І. В. Шумада доклав багато зусиль для організації та успішного проведення наукових з'їздів, конференцій і симпозіумів.

За участю Івана Володимировича вийшли в світ 12 монографій, посібник для студентів-медиків, йому належить 285 наукових праць і 10 авторських свідоцтв, під його керівництвом захищено 5 докторських та 27 кандидатських дисертацій.

Крім наукової та лікувальної роботи Іван Володимирович виконував широке коло громадських

доручень: був заступником голови вченої ради «Травматологія та ортопедія АМН СРСР», членом медичної ради МОЗ УРСР, ради з впровадження досягнень науки в практику охорони здоров'я, проблемної комісії «Охорона здоров'я населення», Української республіканської комісії сприяння Радянському фонду миру та Ради науково-медичних товариств. У 1959 р. він як делегат від України брав участь у роботі XIV сесії Генеральної Асамблеї ООН, де виступав з доповідями. У 1966 р. Іван Володимирович очолював делегацію Міністерства охорони здоров'я СРСР з питань надання медичної допомоги населенню Алжирської НДР.

Держава високо відзначила ратні подвиги І. В. Шумади в роки Великої Вітчизняної війни та багаторічну бездоганну трудову діяльність у системі охорони здоров'я, нагородивши його орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни II ступеня, трьома орденами Трудового Червоного прапора, орденами Дружби народів і Богдана Хмельницького, 18 медалями.

Життєвий шлях Івана Володимировича Шумади — це приклад самовідданого служіння науці та людям. Світла пам'ять про нього назавжди збережеться в серцях усіх, хто його знав і мав нагоду спілкуватися з цією яскравою, доброю та чуйною людиною.

ВГО «Українська асоціація ортопедів-травматологів»

Колектив ДУ «Інститут травматології та ортопедії НАМН України»

Колектив ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка» НАМН України»

Редакція журналу «Ортопедия, травматология и протезирование»